

INFORMATION FÖR BRÖSTCANCERPATIENTER

Du har genomgått en operation där en tumör har opererats bort från bröstet. Efter operationen får du en tid till en specialläkare i cancersjukdomar, som avgör ifall **kompletterande vård** bör ges. Det som inverkar på beslutet är tumörens typ och utvecklingsgrad, bröstcancers spridning, återfallsrisken samt misstanke om genetiskt betingad cancer. Dessutom inverkar hur då återhämtat dig från operationen, din ålder och möjliga grundsjukdomar på den fortsatta vården.

Efter operationen kan vården kompletteras med cytostatikabehandling, strålbehandling och/eller hormonbehandling. Det gör ett individuellt beslut för dig ifall det är nödvändigt att påbörja en medicinsk behandling och hurudan den bör vara. Det görs även en bedömning och kompletterande strålbehandling lokalt till operationsområdet är nödvändig. Målet med den kompletterande behandlingen är att man försöker tillintetgöra mikroskopiska cancerhärdar i kroppen.

Ibland är det nödvändigt att påbörja **cytostatikabehandling** efter operationen. Cytostatikabehandlingen ges på cancerpolikliniken som en infusion. Behandlingens längd är ofta ett par timmar, beroende på valet av cytostatika. Efter behandlingen får du åka hem. Före varje cytostatikabehandling kontrolleras blodprov, som tas på sjukhusets laboratorium eller på din egen hälsocentral. Du får exempelvis behandling med tre veckors mellanrum sammanlagt sex gånger, den totala behandlingstiden är ungefär fyra månader. Ibland kan behandlingen ges en gång per vecka eller i tablettform i hemmet. Under behandlingen kontrolleras dina blodvärden och ditt allmäntillstånd regelbundet vid kontroll hos läkare och eller sjukskötare.

Efter operationen är även **hormonbehandling** möjlig. Genom att förhindra östrogenets effekt på bröstcancer celler eller minska kroppens egen östrogenproduktion åtgärdas tumörer som är känsliga för hormonpåverkan. Hormonbehandlingen längd är fem år (ibland 10 år). Under behandlingen uppföljs ditt allmäntillstånd planenligt med kontroller. Hormonmedicinen ersätts från folkpensionsanstalten, läkaren skriver ett så kallat B-intyg för medicinen.

Strålbehandling är en av de kompletterande behandlingarna efter operationen. Den ges på strålbehandlingskliniker, de närmaste finns på Vasa centralsjukhus och Uleåborg universitetssjukhus. Ifall cancerläkaren konstaterar att du har nytta av strålbehandlingen, görs en remiss till det sjukhus du föredrar. Strålbehandlingen påbörjas inom några veckor, tiden meddelas direkt till dig. Strålbehandlingen ges under fem vardagar i veckan, i behandling räcker några minuter. Strålbehandlingens totala längd är 3-6 veckor. Under strålbehandlingen kan bo i sjukhusets patienthem eller åka hemifrån dagligen, då ersätts resorna enligt allmänt fortskaffningsmedel.

De nämnda kompletterande behandlingarna kan ges **enskilt eller tillsammans**.

Behandlingarna vid bröstcancer kan orsaka olika förändringar i kroppen (t.ex. håravfall, trötthet, dålig aptit, magbesvär, nedstämdhet). Under behandlingen eller efteråt, kan patienterna, även de unga få

[Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä](#) | [Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun](#)

Polikliniken för cancersjukdomar

(06)826 4229

klimakterieliknande besvär. Prata om dessa besvär med personalen. Vid behov ordnas en tid till gynekolog.

Vi försöker hjälpa dig på alla sätt, för att du ska övervinna bröstcancer och klara av behandlingarna. Du har rätt till sjukskrivning under behandlingen och intyg för detta skrivs. Det kan ibland, beroende på arbetsbild, vara möjligt att arbeta under behandlingarna.

Du får skriftligt material om cancer, behandlingarna, kost- och näring samt sociala förmåner. Du har möjlighet att diskutera med sjukskötare på vår poliklinik eller om du önskar med sjukskötare från psykiatriska polikliniken. Vid behov ordnas tid till socialarbetare.

Du kan diskutera med rehabiliteringshandledaren angående anskaffande av bröstprotes och peruk samt angående anpassnings- och rehabiliteringskurser. I ett senare skede kan du söka till rehabiliteringskurser (tilläggsuppgifter www.cancer.fi).

Diskutera angående dina önskemål för bröstrekonstruktion med din läkare, hon gör vid behov en remiss till plastikkirurgen för bedömning.

Efter operationen och möjliga kompletterande behandlingar övergår vi till **uppföljning**. Kontrollerna och platsen för dessa bedöms utgående från risken för återfall. Du får en föreskrift angående uppföljningen. Bröstcancerpatienter med god prognos uppföljs vanligen via **hälsocentralen eller arbetshälsovården**. Patienter med högre risk för återfall uppföljs till att börja med på **cancerpolikliniken** (i 2-5 år). Mammografi görs med 1 års mellanrum för premenopausala kvinnor och med 1-2 års mellanrum för postmenopausala kvinnor.

Det är viktigt att komma ihåg att många tillfrisknar helt från sin bröstcancer.

Cancerpolikliniken är öppen

Måndag-torsdag 8-15.30

Fredag 8-14.30

Vid behov kan du kontakta sjukskötare telefonnummer 06-826 4229

Telefontider: måndag-fredag kl. 9-11